

Retten i Grønland

DOM

Afsagt den 27. november 2017 i sag nr. BS 292/2017:

Atorfillit Kattuffiat s.m.f. A

...

mod

Kommuneqarfik Sermersooq

Kuussuaq 2, Postboks 1005

3900 Nuuk

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen drejer sig om, hvorvidt A, der var ansat som tjenestemand, var forpligtet til at flytte tjenestested i forbindelse med en omorganisering af kommunens bogholderi.

Atorfillit Kattuffiat har som mandatar for A nedlagt påstand om,

1. at Kommuneqarfik Sermersooq tilpligtes at betale rådighedsløn i 3 år fra den 1. september 2015, med tillæg af feriegodtgørelse heraf, og procesrente fra forfaldstid fra de enkelte udbetalingers forfaldsdato til betaling sker, samt egenpension fra udløbet af rådighedslønsperioden.

og

2. Kommuneqarfik Sermersooq tilpligtes at anerkende, at Kommuneqarfik Sermersooq ikke uden aftale med den pågældende centralorganisation geografisk kunne forflytte A mellem områder, der forud for strukturreformen i 2007 udgjorde selvstændige kommuner.

Kommuneqarfik Sermersooq har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Retten har modtaget stævningen den 28. april 2017.

A blev den 18. februar 1985 ansat som tjenestemand i Tasiilap Kommunua. Hun var ansat ved Tasiilaq Kommunua indtil kommunalreformen den 1. januar 2019, hvor Tasiilaq Kommunua blev en del af Kommuneqarfik Sermersooq.

Den 26. marts 2015 fremlagde direktøren for Økonomi- og Personaleservice for Kommuneqarfik Sermersooq en effektiviserings- og konsolideringsplan for Økonomiudvalget i kommunen. Det fremgik af denne plan, at det blev indstillet, at kommunens bogholderifunktionen skulle samles i Nuuk, hvilket ville medføre, at medarbejderne i bogholderiet i Tasiilaq, Paamiut og Nuuk alle skulle arbejde i Nuuk

Planen blev vedtaget, og A fik den 16. april 2015 meddelelse om, at hendes tjenestested ville blive ændret fra bogholderiet i Tasiilaq til bogholderiet i Nuuk. Det blev oplyst overfor A, at

hvis hun afslog at flytte til Nuuk, ville det blive anset som en ansøgning om fratrædelse med 3 måneders varsel.

Efter korrespondance mellem As fagforening og kommunen udtog Atorfillit Kattuffiat på vegne A stævning den 13. august 2015 med påstand om, at hun var berettiget til 3 års rådighedsløn. Sagen blev afvist den 1. december 2015 på grund af manglende indgivelse af replik.

Forklaringer

A har forklaret, at hun er 64 år gammel. Hun kommer fra en bygd i Østgrønland med 500 indbyggere. Hendes familie bor stadig i bygden. Hun har siden 1969 boet i Tasiilaq. Hendes mand driver en tømrervirksomhed i Tasiilaq. Hun har 6 børn og 18 børnebørn, der alle bor i Tasiilaq. Hun og hendes mand har eget hus og båd. De sejler i deres fritid.

Hun har arbejdet ved kommunen siden 1969 og blev tjenestemand i 1984. Straks hun blev bedt om at flytte arbejdssted til Nuuk, sagde hun, at det ikke var muligt for hende. Hvis hun boede i Nuuk, ville hun kun kunne komme hjem til Tasiilaq hvert andet år. Det er dyrt at flyve, og det er eneste reelle transportmulighed.

Hun taler ud over østgrønlandsk også dansk og vestgrønlandsk.

Kommunaldirektør B har forklaret, at der blev udarbejdet en genopretningsplan for Sermersooq Kommune i 2014, da kommunen var blevet sat under skærpet tilsyn af Selvstyret på grund af økonomiske problemer. Den plan, der skulle rette op på økonomien, havde mange forskellige elementer, herunder skulle der ske en centralisering. Indtil da var meget af økonomistyringen sket decentralt, hvilket havde gjort det vanskeligt at få et overblik. Økonomifunktionerne skulle samles i Nuuk frem for også at foregå fra Paamiut og Tasiilaq.

Der havde siden 2012 været særlig politisk fokus på at få økonomistyringen systematiseret og på at få kontrol med praksis. Der var problemer med at få et overblik over kommunens kreditorer og debitorer - og med noget så basalt som at få regninger betalt rettidigt, således at kommunen undgik at skulle betale renter.

Det har vist sig, at centraliseringen har opfyldt sit formål. De tidligere bemærkninger fra revisionen er væk, og regninger betales nu rettidigt.

Centraliseringen har ikke medført personalemæssige besparelser. As stilling blev ikke nedlagt - bare flyttet. Det havde været optimalt, hvis centraliseringen var sket i forbindelse med kommunesammenlægningen i 2009, men der var mange opgaver at tage fat på dengang.

Parternes synspunkter

A har i sit påstandsdokument anført, at "A havde været ansat som tjenestemand i Tasiilaq Kommune i 1984, dernæst Ammassallip Kommunua og endelig efter strukturreformen i 2007 i Kommuneqarfik Sermersooq. A var ansættelsesmæssigt hjemmehørende i Grønland, Tasiilaq.

Det fremgår af landstingslov nr. 21/2003 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland (tjenestemandsløven) § 42, at en kommunal tjenestemand ikke kan pålægges at overtage en stilling hos en anden kommune eller hos Grønlands Hjemmestyre, før

der er indgået aftale med den pågældende centralorganisation. Det er således eksplicit vedtaget i det relevante retsgrundlag, jf. tjenestemandsløven § 42, at der skal indgås en aftale med den pågældende centralorganisation før en tjenestemand beordres til tjeneste hos en anden kommune.

Sermersooq Kommunes Økonomiudvalg traf den 26. marts 2015 beslutning om centralisering af forvaltningen i Kommuneqarfik Sermersooq, herunder at der i den forbindelse skulle ske ændring af den stilling som A bestred. Beslutningen blev truffet uden forudgående aftale med den relevante centralorganisation, og i øvrigt uden høring af A.

Tasiilaq og Nuuk var før sammenlægningen to selvstændige kommuner, hvorfor tjenestemandsløvens § 42 burde have været iagttaget, selvom der sidenhen blev lavet en strukturreform, der betød sammenlægning af de to kommuner. Lovgivers positivt fastsatte hensyn til en tjenestemand i forbindelse med en intern forflyttelse i en organisation i den pågældende situation må anses uændret i forhold til en eventuel efterfølgende ændring i den kommunale organisation. Især henset til den geografiske betydning, herunder medfølgende virkning på privatlivet må det kræves, at der forinden var blevet indgået aftale med centralorganisationen herom.

Kommuneqarfik Sermersooq traf beslutningen om As ændrede tjenestested med henvisning til strukturreformens § 23. Denne bestemmelse fastslår ganske rigtigt, at tjenestemænd, der er ansat under de sammenlagte kommuner overgår til ansættelse under den nye kommune på vilkår, der i øvrigt svarer til de hidtidige vilkår. Afgørelsen om As ændrede fysiske tjenestested kunne dog ikke alene træffes med henvisning til strukturreformens § 23, idet tjenestemandsløven og de generelt gældende tjenestemandretlige principper, herunder grundlovens § 27, videre skal overholdes.

A blev den 16. april 2015 orienteret om, at hendes tjenestested ville blive ændret fra Tasiilaq til Nuuk, altså en omplacering mellem to tidligere selvstændige kommuner, hvorfor forholdet var omfattet af tjenestemandsløvens § 42.

A blev i orienteringsskrivelsen anmodet om svar senest den 30. april 2015. A fik således kun to uger til at beslutte, hvorvidt hun ville flytte knap 700 km. væk i en situation, hvor der var en arbejdsgiverskabt usikkerhed om den nye stillings indhold, boligforhold mv. Det fremgår f.eks. ikke af skrivelsen om ansættelsesmyndigheden vil stille bolig til rådighed, evt. i en overgangsperiode.

Det fremgik ikke af orienteringsskrivelsen i hvilket omfang, der skete ændring af andre medarbejders stilling i samme forbindelse eller i øvrigt om der skete organisatoriske ændringer. Der blev ikke redegjort for, hvilke saglige kriterier, der lå til grund for ændringen af netop As stilling.

Kommuneqarfik Sermersooq varslede forflyttelse af A med bemærkning om, at en afvisning af forflyttelsen ville blive anset som om, A havde opsagt sin stilling. Kommuneqarfik Sermersooq foretog dermed i princippet en fyring af A, da det efter almindelige ansættelsesretlige principper alene er arbejdstagers kompetence at opsiges sin egen stilling.

Det gøres gældende, at der i As tilfælde – efter en korrekt partshøring - må foretages en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om en stillingsforandring som A var pligtig til at tåle, eller om stillingsforandringen havde karakter af en forflyttelse, hvorved

tjenestemandslovens bestemmelser om mulighed for afskedigelse med rådighedsløn skulle have været overholdt. I forhold til tålelighedskriteriet, så skal forflyttelsen, udover at være økonomisk og fagligt passende, også være rimelig i forhold til As personlige forhold, herunder mulighederne for at fortsætte hendes personlige livsførelse som hidtil.

Tjenestemandslovens § 15 fastslår, at en tjenestemand har pligt til at underkaste sig forandringer, der ikke ændrer tjenestens karakter. Dette skal sammenholdes med, at A i medfør af sin ansættelseskontrakt af 18. februar 1985 og i de følgende ændringer hertil var ansat som hjemmehørende i Grønland. Heri ligger dog ikke en hjemmel til, at hendes tjenestested uden videre kan flyttes fra ét sted i Grønland til et andet.

En omplaceringen af As tjenestested fra Tasiilaq til Nuuk indebar en forflyttelse på knap 700 kilometer, fra ét sprogligt område til et andet, hvor imellem der kun var to ugentlige flyafgange – og herudover en helikoptertur mellem Tasiilaq og Kulusuk. Dette gjorde det reelt umuligt for A at fortsætte sit hidtidige privatliv i de rammer, hun var vant til.

Forflyttelsen af As tjenestested fra Tasiilaq til Nuuk indebar en stærkt indgribende ændring i hendes personlige og familiære livsførelse, hvorfor stillingen i Nuuk ikke kunne anses som passende for A, hvilket indebar, at forflyttelsen lå ud over grænsen for, hvad A som tjenestemand i medfør af tjenestemandslovens § 15 var forpligtet til at tåle.

Da der er tale om en væsentlig ændring af ansættelsesforholdet som ligger udover, hvad A på ansættelsestidspunktet havde kunnet forudse, og som derfor ligger udover, hvad hun skal tåle. Ændringerne skal endvidere ses i forhold til hendes alder, private forhold og anciennitet i stillingen med tjenestested i Tasiilaq by.

Det gøres gældende, at der var tale om en afslutning af ansættelsesforholdet som følge af forvaltningens organisatoriske forhold uden for tjenestemandslovens § 15, hvorfor der kræves udbetaling af 3 års rådighedsløn fra afskedigelsen den 31. august 2015 i medfør af tjenestemandslovens § 33, stk. 1, idet As stilling i realiteten blev nedlagt fra dette tidspunkt.

Det gøres gældende, at tålelighedsvurderingen i As sag specifikt må indebære en vurdering af de for hendes sag konkrete forhold. Dette vil sige, at der skal tages højde for, at den kontrakt af 18. februar 1985 som A i første omgang underskrev ved ansættelsen i den daværende Tasiilaq Kommunia omhandlede et virke i Tasiilaq. De efterfølgende ændringer vedtaget af lovgiver og senest besluttet af den nu eksisterende Kommuneqarfiq Sermersooq er således forhold, der løbende er blevet ændret uden As aktive medvirken, hvorfor vurderingen af, om hun var forpligtet til at forflytte til Nuuk som påkrævet af sagsøgte, nødvendigvis må tage højde for, at A aldrig aktivt har søgt et ansættelsesforhold hos en arbejdsgiver, der havde hovedsæde 700 kilometer væk.

Det bestrides, at sagsøger har udvist retsfortabende passivitet. Som anført af Retten i Grønland i det af modparten fremlagte bilag B, så blev sagen d. 1. december 2015 afvist med mulighed for genanlæggelse. Det er således – som følge af rettens beslutning af denne dato – d. 1. december 2015, hvorfra en vurdering af en mulig retsfortabende passivitet skal regnes. Det faktum, at der gik under halvandet år fra den d. 1. december 2015 til genanlæggelse kan ikke konstituere retsfortabende passivitet, hverken generelt eller specifikt i forbindelse med en retstvist, hvor lovgrundlaget ikke specifikt indeholder frister for indbringelsen af sager for domstolene. Der henvises her til højesteretspraksis i sag U.2014.2785, hvor retstabende passivitet ikke var udvist ved søgsmål knap 5 år efter forholdets administrative afslutning.

Det bestrides, at Kommuneqarfik Sermersooq efter afvisningen d. 1. december 2015 på et af sagsøgte udefineret tidspunkt herefter har opnået en berettiget forventning om, at sagen på baggrund af en beslutning fra en dommer ikke genanlægges. Der foreligger ingen lovkrav eller lignende om, at AK som mandatar for A skal holde Kommuneqarfik Sermersooq orienteret om, at man overvejer at genanlægge en sag. En berettiget forventning opstår efter fast retspraksis hos en part i en retssag, hvis modparten aktivt handler på en måde, der berettiger parten til en specifik retsopfattelse. Det er der ikke tale om i denne sag, hvorfor ethvert argument om, at Kommuneqarfik Sermersooq har haft en berettiget forventning om, at sagen ikke blev genanlagt, afvises.

Det afvises, at sagsøgte ikke skulle have en aktuel og konkret interesse i at få afgjort påstand 2. Enhver borger i et samfund har en interesse i, at gældende lov bliver overholdt, og særligt en aktuel, konkret og direkte interesse i, at en lovbestemmelse, der specifikt i en verserende sag sikrer borgeren, i dette tilfælde et offentligt ansat medlem af en fagforening, en rettighed. Tjenestemandslovens § 42, stk. 1 er netop en sådan rettighed. Bestemmelsen indeholder en af lovgiver eksplicit vedtaget rettighed for medarbejderen, da denne som følge heraf er sikret, at medarbejderens centralorganisation skal inddrages og ved aftale samtykke til en nærmere defineret geografisk flytning. Kommuneqarfik Sermersooq har således i denne sag ved at undlade at initiere en kontrakt til og søge en aftale om forflyttelsen med den relevante centralorganisation forud for eksekveringen af samme direkte brudt loven. Påstanden omhandler således udelukkende et krav om, at Kommuneqarfik Sermersooq skal tilpligtes at anerkende, at den pågældende lovbestemmelse – som enhver anden lovbestemmelse – skulle være overholdt i forbindelse med den specifikt gennemførte forvaltningsakt – ordren om forflyttelse af A."

Kommuneqarfik Sermersooq har i sit påstandsdokument anført, "at sagsøgerens eventuelle krav mod sagsøgte er fortabt som følge af retsfortabende passivitet.

Sagsøger indgiver stævning mod sagsøgte første gang den 12. august 2015 i umiddelbar tilknytning til sagsøgerens fritstilling og inden sagsøgers løn ophører med virkning fra den 31. august 2015. Retten i Grønland afviser sagen og sagsøger genanlægger først sagen den 28. april 2017. Der er forløbet knapt 2 år siden sagsøger bliver fritstillet fra sin stilling hos sagsøgte med virkning fra den 1. juni 2015.

Vedrørende sagsøgerens påstand 1 er der forløbet 1 år og 5 måneder siden Retten i Grønland vejledte sagsøger om, at sagen kunne anlægges på ny.

Vedrørende sagsøgerens påstand 2 er der forløbet 2 år uden at sagsøger – eller rettere sagsøgers fagforening - har gjort tjenestemandslovens § 42 gældende overfor sagsøgte. Såfremt sagsøger eller fagforeningen mente, at en geografisk omplacering af sagsøgers stilling krævede en forudgående aftale med sagsøgers forhandlingsberettigede organisation, skulle sagsøger ved sin fagforening senest den 30. april 2015, jf. bilag 5, have gjort dette gældende overfor sagsøgte. Sagsøger kan ikke komme 2 år efter med en efterrationalisering om, at den geografiske omplacering ikke kunne ske uden forudgående aftale med sagsøgers fagforening.

Der er ingen undskyldelige omstændigheder for, at sagsøger ikke anlægger sagen på ny i umiddelbar tilknytning til Retten i Grønlands afvisning af sagen den 1. december 2015.

Sagsøger har været repræsenteret af sin fagforening under sagen, hvorfor sagsøgte med føje kan gå ud fra, at AK som professionel fagforening vil genanlægge sagen i umiddelbar tilknytning til Retten i Grønlands afvisning i sagen, såfremt sagsøger v/AK fandt grundlag for at sagen skulle videreføres.

Sagsøgte har en berettiget forventning om, at en retssag som bliver afvist som følge af manglende indgivelse af processkrift, vil blive genanlagt af en professionel fagforening i umiddelbar tilknytning til rettens afvisning eller at fagforeningen i det mindste havde meddelt sagsøgte, at kravet fastholdes eller havde taget forbehold overfor sagsøgte om at genanlægge sagen, således sagsøgte ikke blev bragt i den opfattelse, at eventuelle krav mod sagsøgte var frafaldet eller opgivet. Rent praktisk kræver det kun, at AK påfører en ny dato på den oprindelige stævning og der indbetales en beskeden retsafgift på 500 kr.

Sagsøger har frafaldet eller stiltiende accepteret ikke at gøre krav gældende overfor sagsøgte.

Da sagsøger undlader inden rimelig tid efter Retten i Grønlands afvisning af sagen at anlægge sagen på ny, har sagsøgte en berettiget forventning om, at kravet er opgivet. Rettighedsfortabelsen skyldes ikke den blotte passivitet (tidens blotte gang) men passivitet under kvalificerede omstændigheder. Sagsøger undlader at genanlægge retssagen, selv om sagen alene afvises som følge af, at sagsøger ikke overholder en frist tillagt udeblivelsesvirkning og sagsøger må sige sig selv, at sagsøgte vil forvente et eventuelt krav forfulgt, dersom sagsøger har til hensigt at håndhæve kravet og derfor har føje til at opfatte passivitet under de pågældende omstændigheder som en stiltiende viljeserklæring med den virkning, at sagsøger nu er afskåret fra at gøre sit krav gældende. Disse kvalificerede omstændigheder er reaktionskrævende i den forstand, at sagsøger for at holde kravet i live må gøre det klart for sagsøgte, at kravet ikke frafalder eller opgives. Sagsøger må med andre ord præcisere, at passiviteten ikke er en viljeserklæring af det ovennævnte indhold.

Det bestrides, at en beslutning om, at sagsøger har fortabt sit krav som følge af retsfortabende passivitet underminerer muligheden for, at en afvist sag kan genanlægges igen. At kravet fortabes som følge af retsfortabende passivitet skyldes ene og alene de konkrete omstændigheder i sagen, hvor der forløber 1 år og 5 måneder fra Retten i Grønland vejleder sagsøger om muligheden for at genanlægge sagen og indtil sagen genanlægges af sagsøger sammenholdt med, at sagsøger ikke på noget tidspunkt i den mellemliggende periode fastholder kravet over for sagsøgte eller tager forbehold for at genanlægge sagen.

Sagsøgerens påstand 2 (som anført i sagsøgerens replik) er først fremsat ved stævning af 28. april 2017 og har ikke tidligere været varslet overfor Kommuneqarfik Sermersooq. Sagsøger har således ikke haft nogen berettiget forventning om kravenes eksistens.

Tålegrænsen

Det bestrides, at en geografisk ændring af tjenestestedet fra Tasiilaq til Nuuk i sig selv ligger uden for tålegrænsen, når sagsøgers stilling og opgaver i øvrigt består uændret.

Det forhold, at sagsøger som led i omplacering, er nødsaget til at flytte bopæl udgør ikke i sig selv en sådan ændring i tjenestens karakter, at stillingen - efter omplacering - ikke længere kan anses for passende.

En geografisk ændring af tjenestestedet skal vurderes på baggrund af de særegne grønlandske forhold, hvor enhver geografisk ændring af tjenestestedet som følge af såvel landets geografi som demografi vil medføre, at tjenestemanden samtidig skal flytte bopæl.

Tålegrænsen ved en geografisk flytning af tjenestestedet skal i grønlandsk kontekst vurderes på baggrund af, at omplacering af et geografisk tjenestested mellem byer eller mellem by og bygd som altovervejende hovedregel vil medføre flytning af bopæl, fordi tjenestemanden under hensyn til afstand og transporttid ikke kan transporteres mellem tjenestested og bopæl hver dag.

Sagsøgers stilling som afdelingsleder i bogholderiet hos sagsøgte er ikke nedlagt. Sagsøgers stilling og opgaver består uændret.

Kommuneqarfik Sermersooq har gennemført en generel ændret organisering og opgavevaretagelse af kommunens Økonomi og Personaleservice, hvor medarbejderne i Bogholderiet (Økonomisk Sekretariat) fra Tasiilaq, Paamiut og Nuuk bliver fysisk samlet i Nuuk.

Sagsøger havde pligt til at tåle omplacering af sagsøgers stilling fra Tasiilaq til Nuuk og havde fået meddelelse om, at såfremt sagsøger ikke ville flytte med stillingen, blev det anset som en egen opsigelse – eller ansøgt afsked fra sagsøgers side.

Der blev i forbindelse med den generelle kommunalreform pr. 1. januar 2009 gjort lovgivningsmæssigt gjort indgreb i ansættelsesområder for de tjenestemænd, der hidtil havde haft de tidligere kommuner som ansættelsesområder. Det betyder, at de pågældende tjenestemænd vil kunne være forpligtede til at overtage en anden passende stilling inden for det nye ansættelsesområde hos sagsøger, som de ikke ville have været forpligtet til at overtage inden for rammerne af deres hidtidige ansættelsesområde i Tasiilaq.

Ved bedømmelsen af, om tålegrænsen i tjenestemandslovens § 15 er overskredet ved omplacering må i overensstemmelse med almindelige tjenestemandretlige principper tages hensyn til den naturlige sammenhæng mellem ansættelse i en kommune og dennes begrænsede geografiske udstrækning.

En tjenestemand må som hovedregel tåle ændringer, som ligger inden for den pågældendes ansættelsesområde og inden for stillingsbetegnelsen, således som denne må forstås efter sin ordlyd eller traditionel sprogbrug.

En tjenestemand må endvidere acceptere ændringer, der er en følge af den tekniske udvikling eller udviklingen i de samfundsmæssige vilkår, ligesom den pågældende må tåle ændringer i tjenestestedets placering samt ændringer som følge af administrative reformer.

Det beror på en konkret bedømmelse, om der for sagsøger er tale om en sådan forandring af stillingsindholdet, at forandringen må sidestilles med en nedlæggelse af stillingen. Det må herved vurderes, om stillingen – i lyset af kommunalreformens baggrund og omfang – er så afgørende forandret, at der reelt er tale om en helt anden stilling.

Ved fastlæggelsen af tålegrænsen efter tjenestemandslovens § 15 i forbindelse med en administrativ reform som den foreliggende er udgangspunktet, at tålegrænsen for sagsøger ikke er overskredet, når der ikke er sket ændringer i stillingsbetegnelse og aflønning, og når

arbejdet fortsat indebærer en udnyttelse af sagsøgers faglige kompetencer. Sagsøger har ikke bestridt, at ansættelsesvilkår, stillingsbetegnelse og arbejdsopgaver er de samme efter omplaceringen af sagsøger til Nuuk. Sagsøger har alene gjort gældende, at tålegrænsen er overskredet alene på baggrund af, at omplaceringen indebærer en flytning af tjenestestedet fra Tasiilaq til Nuuk.

Sagsøgte bestrider ikke, at der er tale om en flytning af tjenestestedet på knapt 700 km eller at transport mellem Tasiilaq og Nuuk skal ske med fly. I grønlandsk kontekst foregår transport mellem byerne imidlertid som altovervejende hovedregel altid med fly, idet der ikke er veje mellem de enkelte byer og bygder. Det har derfor ikke den store betydning i grønlandsk kontekst, om tjenestestedet flytter 100 km eller 700 km, idet der som udgangspunkt ikke i Grønland er mulighed for at rejse mellem hjemsted og tjenestested, hvis det ikke er inden for samme by. Det er derfor også uden betydning for nærværende sag, at der kun er to ugentlige flyafgange mellem Tasiilaq og Nuuk.

Det har været påregneligt for sagsøger, at der efter kommunesammenlægningen var mulighed for, at hendes tjenestested i kommunens bogholderi ville blive flyttet til andre dele af kommunen, idet Tasiilaq bliver en del af Kommuneqarfik Sermersooq omfattende Nuuk og Paamiut i Vestgrønland samt Tasiilaq og Ittoqqortoormiit i Østgrønland med tilhørende bygder, hvor kommunalbestyrelsen, udvalgene og administrationen har hovedsæde i Nuuk. Et af hovedformålene med kommunalreformen var at samle de kommunale enheder i de enkelte tidligere kommuner i færre og større kommunale enheder, der skulle blive i stand til at løfte flere af de offentlige opgaver. Det var dermed også påregneligt for sagsøger, at kommunalreformen kunne medføre, at hun skulle flytte fra Tasiilaq som følge af de store afstande i Grønland og de transportmæssige udfordringer mellem de enkelte byer her i landet.

Krav om forudgående aftale med forhandlingsberettiget organisation

Sagsøger har ikke en aktuell og konkret interesse i at få afgjort påstand 2 ved domstolene. Det synes nærmere at være sagsøgers fagforening, som ønsker domstolenes principielle stillingtagen til fortolkning af tjenestemandslovens § 42.

Såfremt sagsøgers fagforening ønsker domstolenes stillingtagen til fortolkningen af tjenestemandslovens § 42 i forbindelse med den kommunale strukturreform, må fagforeningen anlægge en selvstændig sag herom."

Rettenns begrundelse og afgørelse

Retten afviste ved beslutning af 1. december 2015 den første stævning, som Atorfillit Kattuffiat havde indgivet på vegne A. Selv om der først indgives ny stævning ca. 1½ år efter, er det rettenns opfattelse, at der ikke er udvist en retsfortabende passivitet. Det bemærkes herved, at der ikke er fastsat en frist i lovgivningen for anlæggelse af sag, og at der ikke er særlige hensyn at tage til kommunens forventninger om, at sagen ikke blev genanlagt.

A har således ikke udvist retsfortabende passivitet.

Det fremgår, at Økonomiudvalget for Kommuneqarfik Sermersooq i foråret 2015 traf afgørelse om at sammenlægge bogholderifunktionen i kommunen ud fra et ønske om effektivisering. Dette understøttes af forklaring afgivet af kommunaldirektør B. Det lægges derfor til grund, at den trufne beslutning om sammenlægning af hele kommunens

bogholderifunktion var en saglig beslutning funderet i ønske om forbedring og effektivisering af arbejdsprocesserne. Beslutningen blev således ikke truffet ud fra intentioner om personalebesparelser.

Det kan lægges til grund, at A ville skulle have udført ganske samme arbejde i Nuuk, som hun havde gjort i Tasiilaq. Der er herefter tale om en konkret vurdering af, om alene den geografiske ændring af arbejdsstedet kan bevirke en sådan forandring af stillingsindholdet, at det må sidestilles med en nedlæggelse af stillingen.

Det fremgår af lov om strukturreform af den kommunale sektor § 23, at tjenestemænd, ansat under de sammenlagte kommuner, pr. 1. januar 2009 overgår til at være ansat af den nye kommune. Det er rettens opfattelse, at der ved stillingtagen til, hvorvidt tålegrænsen i tjenestemandslovens § 15, er overskredet, skal tages hensyn til, at organisationsændringer er en forventelig følge af kommunalreformen.

Det er udgangspunktet, at tålegrænsen i tjenestemandslovens § 15 ikke er overskredet, når der i forbindelse med en administrativ reform sker flytning af arbejdssted, hvis der ikke sker ændringer i stillingsbetegnelse og aflønning, og når arbejdet fortsat indebærer en udnyttelse af vedkommendes faglige kompetencer.

Det er på dette grundlag og efter en samlet og konkret bedømmelse af sagens omstændigheder rettens opfattelse, at ændringen af tjenestestedet ikke i sig selv kan bevirke, at tålegrænsen er overskredet. Det bemærkes herved, at den omstændighed, at det efter de særlige grønlandske forhold ikke er mulighed for at pendle mellem byerne i kommunen, ikke ændre herpå.

Påstand om betaling af rådighedsløn tages ikke til følge.

Det fremgår af tjenestemandslovens § 42, at der gælder særlige regler, når en tjenestemand beordres til tjeneste hos en anden kommune. I denne sag er det uomtvistet, at der er tale om flytning af arbejdssted inden for samme kommune. Herefter og under henvisning til lov om strukturreform af den kommunale sektor § 23 finder denne bestemmelse efter det foreliggende ikke anvendelse. Det bemærkes tillige herved, at Atorfillit Kattuffiat's synspunkter har været forelagt lovgiver, inden § 23 blev vedtaget.

På denne baggrund frifindes Kommuneqarfik Sermersooq for begge de nedlagte påstande.

Vedrørende sagens omkostninger skal Atorfillit Kattuffiat som mandatar for A godtgøre de omkostninger, som Kommuneqarfik Sermersooq har haft til advokatbistand. Det er ikke oplyst, hvilken beløbsmæssig værdi sagen har. Det blev i forbindelse med omkostningsafgørelse af 1. december 2015 lagt til grund, at værdien skønsmæssigt kunne fastsættes til mellem 200.000 - 350.000 kr. Der er ikke grundlag for at ændre dette skøn. Omkostninger fastsættes efter en afvejning af det omtvistede beløb og sagens karakter, herunder at den på grund af As forhold blev afviklet over to retsdage, til 35.000 kr.

Thi kendes for ret:

Kommuneqarfik Sermersooq frifindes.

Atorfillit Kattuffiat skal som mandatar for A inden 4 uger betale 35.000 kr. til Kommuneqarfik Sermersooq.

...
Dommer